

**SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA NR 1
IM. STANISŁAWA WIECHOWICZA
W KRAKOWIE**

**PROGRAM NAUCZANIA
dla
SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA**

PRZEDMIOT GŁÓWNY - SKRZYPCE

Opracowany przez mgr Krzysztofa Podniesińskiego
na podstawie:
Programu Nauczania dla Szkoły Muzycznej
I stopnia
Wydanego przez Ministerstwo Kultury i Sztuki
Warszawa 1997 r.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. Z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. Z 2023 poz. 900)

Statut Szkoły Muzycznej I st. Nr. 1 im. St. Wiechowicza w Krakowie

CELE KSZTAŁCENIA GRY NA SKRZYPCACH W SZKOLE MUZYCZNEJ I STOPNIA:

- I. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – skrzypiec.**
- II. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.**
- III. Prezentacja publiczna.**
- IV. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.**

I. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – skrzypiec.

- 1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy; Uczeń:
 - określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.
- 2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu; Uczeń:
 - omawia w zarysie historię skrzypiec;
 - wymienia reprezentatywne utwory skrzypcowe oraz ich kompozytorów z różnych epok;
 - wymienia wybitnych skrzypków o znaczącym dorobku artystycznym.
- 3) budowa i pielęgnacja instrumentu; Uczeń:
 - nazywa elementy budowy skrzypiec i smyczka oraz określa zasady ich pielęgnacji;
 - dba o regularną wymianę strun i włosia, utrzymuje w czystości instrument i smyczek.
- 4) technika wykonawcza. Uczeń:
 - omawia warsztat wykonawczy;
 - opisuje możliwości techniczne instrumentu;
 - wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.

II. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

- 1) aparat gry; Uczeń:
 - prezentuje poprawny aparat gry;
 - kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.
- 2) technika gry; Uczeń:

- stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry;
- posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji;
- dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów.

3) interpretacja; Uczeń:

- interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela;
- wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.

4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna; Uczeń:

- posługuje się specjalistyczną terminologią;
- realizuje zasady notacji muzycznej;
- czyta nuty a vista.

5) samodzielna praca; Uczeń:

- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;
- realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela;
- kontroluje własną grę podczas ćwiczenia;
- potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
- stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych;
- stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego;
- korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu;
- planuje i organizuje systematyczną pracę.

6) współpraca. Uczeń:

- realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem;
- dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii;
- współpracuje z akompaniatorem.

III. **Prezentacja publiczna.**

1) praktyka estradowa; Uczeń:

- koncentruje się podczas występu;
- opanowuje treść;
- stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji;
- wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.

2) prezentacja w mediach cyfrowych. Uczeń:

- korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych;
- obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.

IV. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

1) rozwój artystyczny i zawodowy; Uczeń:

- analizuje własne kompetencje;
- aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności;
- wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności;
- dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze;
- aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.

2) etyka zawodowa. Uczeń:

- przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku;
- przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI KSZTAŁCENIA

1. Sala lekcyjna dostosowana akustycznie, o należyтым poziomie wilgotności powietrza.
2. Wyposażenie sali: fortepian lub pianino, pulpit, lustro, metronom.
3. Wyposażenie szkoły: sprzęt audiowizualny.
4. Sala koncertowa lub kameralna.

MATERIAŁ NAUCZANIA**Klasa pierwsza****Zadania techniczne i muzyczne**

Dobranie odpowiedniej wielkości skrzypiec i smyczka. Sprawdzenie formy podstawka: struny powinny być rozłożone niezbyt szeroko oraz bliżej gryfu. Nazwy części skrzypiec i smyczka należy wprowadzać w miarę potrzeby porozumiewania się z uczniem. Rozśpiewanie i umuzykalnienie ucznia. Rozwijanie wyobraźni muzycznej. Nauczenie śpiewania z pamięci prostych piosenek z tekstem, granych później na instrumencie ze słuchu i z nut. Śpiewanie i rozpoznawanie interwałów. Rozluźnienie organizmu i adaptacja do instrumentu ruchy manipulacyjne. Rozwijanie wyobraźni i świadomości ruchowej - ruchy imitujące grę. Ćwiczenia przygotowawcze i opanowanie układu gry lewej i prawej ręki. Stawianie palców lewej ręki oraz prowadzenie smyczka - ruchy świadomie kierowane. Granie ze słuchu prostych piosenek *pizzicato* i smyczkiem, z rozpoczynaniem od różnych dźwięków i palców (transpozycja). Czytanie nut i gra z nut. Różne układy palców w I pozycji. Łatwe formy chromatyki. Ruchy zmian pozycji na flażoletach naturalnych. Zmiany pozycji z I do III tym samym palcem w piosenkach ze słuchu i z nut. Prostolinijne, równoległe do podstawka prowadzenie

smyczka i wydobyć ładnego dźwięku. Prawidłowa pulsacja. Wartości nut: półnuta, ćwierćnuta, ósemka. *Detaché*: umiejętność gry całym smyczkiem, górną połową i dolną połową. Naprzemienna praca smyczka: całym smyczkiem - górną połową - całym smyczkiem - dolną połową. *Uwaga. szczególnie czuwać nad pracą prawej ręki w dolnej części smyczka i przy żabce*. Zmiana strun *detaché* — elementy techniki przygotowawczej prawej ręki. *Legato* do czterech nut. Gra na dwóch strunach, łatwe dwudźwięki z pustą struną. Rozpoznawanie brzmienia czystych kwint i próby strojenia maszynkami. Gamy durowe i pasaże w obrębie jednej oktawy do 3 znaków. Najprostsze gamy molowe, rozpoczynane od pustych strun: a, d, g. Gamy durowe dwuoktawowe: G, A, B, (C). Naczelne zadanie nauczania początkowego: niedopuszczenie do powstania napięć w organizmie.

MATERIAŁ NAUCZANIA

1. Gamy

Z.Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, cz. I.
W. Krotkiewski: Gamy i pasaże na skrzypce, cz. I.
Z. Jahnke – Studium gam z. 1

2. Szkoły I ćwiczenia

Z., E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. I
Z. Jahnke: Ćwiczenia przygotowawcze
J. Jarzębski: Szkoła na skrzypce, cz. I
A. Cofalik: Skrzypcowe ABC cz.I
- Małe ABC na skrzypce
Fiddle time scales – Gamy i utwory w danej tonacji

3. Etiudy

F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45 /łatwiejsze/, Etiudy op. 74 /łatwiejsze/.
I. Dubiska: Wybór etiud w I pozycji /łatwiejsze/.

4. Koncerty

K. Krejčí: Concertino h-moll.
F. Kùchler: Concertino G-dur op. 11.
O. Rieding: Koncert h-moll op. 35
J. Stasica: Concertino G-dur

5. Zbiory utworów

Ch. Dancla: Mała szkoła melodii op. 123 (łatwiejsze)
K. Fortunatow: Junyj Skripacz (Młody skrzypek), cz. I.

- I. Garztecka: Mały skrzypek (10 tańców i piosenek ludowych).
S. Herman, W. Walentynowicz: Lubię grać (łatwiejsze).
S. Majkapar: Bagatele.
J. Powroźniak: Znam piosenek pięknych sto, cz. I.
K. Predel: Na skrzypczkach (5 łatwych utworów).
T. Zacharina: Zbiorek tańców i melodii /łatwiejsze/.
A. Cofalik – W Zoo
E. Iwan – Ładnie gram na skrzypcach
D. Obijalska - Skrzypiące nutki

MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy w obrębie I pozycji do trzech znaków przykluczowych
2. Cztery etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych
3. Jeden koncert (część pierwsza).
4. Dwa utwory z towarzyszeniem fortepianu

Audycja końcoworoczna:

- jedna część koncertu lub dwa kontrastujące utwory dowolne z akompaniamentem

Klasa druga

Zadania techniczne i muzyczne

Dalsza praca nad układem lewej i prawej ręki. Zwiększenie wymagań w zakresie intonacji, brzmienia dźwięku oraz rytmu. Kontynuowanie przejść na флазоlety naturalne w wyższych pozycjach. Wprowadzenie pozycji II i III. Transponowanie znanych piosenek do innych pozycji. Powtarzanie łatwych utworów z wykorzystaniem pozycji (przykład — Zacharina: *Zbiorek tańców i melodii* — palcowanie dolne). Rozpoczęcie pracy nad biegłością. Granie szesnastek *detaché* i *legato*. Kontynuowanie ćwiczeń z chromatyką. Ruchy poszerzania układu palców (ekstensja) do kwarty zwiększonej i kwinty czystej. Łatwe dwudźwięki, głównie z pustymi strunami. Zastosowanie dwudźwięków w znanych już piosenkach. Doskonalenie ruchów naprzemiennych smyczka: całym smyczkiem — końcem smyczka — całym smyczkiem — przy żabce (przykład etiud — Wohlfahrt: Op. 45 nr 4, 13, 14). Czuwanie nad pracą prawej ręki przy żabce. *Legato* do ośmiu dźwięków. Początek pracy nad *martelé*. Elementy techniki przygotowawczej prawej i lewej ręki (o technice przygotowawczej patrz: komentarze metodyczne do etiud nr 6 i 7 R. Kreutzera, red. E. Umińska, T. Wroński, PWM, Kraków). Rytm bardziej skomplikowane: ćwierćnuta z kropką i ósemka, ósemka i dwie szesnastki, triola ósemkowa. Wprowadzanie elementów wibracji: ruchy wibracyjne z oparciem ręki o pudło w III i IV poz. oraz w I poz. (O nauczaniu wibracji patrz: Literatura przedmiotu nr 9 i 10). Synkopa: ósemka-ćwierćnuta-ósemka. Rozszerzanie zakresu dynamiki: *piano*, *mezzoforte*, *forte*. Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 3 znaków przykluczowych z wykorzystaniem III pozycji. Samodzielne strojenie instrumentu (maszynkami).

MATERIAŁ NAUCZANIA

1. Gamy

Z. Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, cz. I.

Z. Jahnke: Studium gam z.1

W. Krotkiewski: Gamy i pasaże na skrzypce, cz. I.

I

2. Szkoły i ćwiczenia

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. I (dokończenie) cz. II.

A.Cofalik - Skrzypcowe ABC cz.I i II

J. Jarzębski: Szkoła na skrzypce, cz. I /dokończenie/, cz. II.

W. Krotkiewski: Ćwiczenia na prawą rękę.

J. Mieksin, Z. Ostalczyk: Łatwe dwudźwięki /prostsze ćwiczenia).

H. Schradieck: Ćwiczenia palcowe, z. I (łatwiejsze).

Fiddle times scales – Gamy i utwory w danej tonacji

3. Etiudy

I. Dubiska: Wybór etiud w I pozycji (cd.)

K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji.

H. E. Kayser: Etiudy op. 20, cz. I.

F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45

4. Koncerty

O. Rieding: Koncert h-moll op. 35, Koncert G-dur op. 34.

A. Komarowski: Concertino G-dur.

H. Sitt: Concertino uczniowskie nr 1 C-dur.

J. Stasica – Concertino G-dur

5. Utwory biegłościowe

P. Czajkowski: Zabawa w koniki (6).

S. Herman: Taniec krasnoludków (9).

W. Walentynowicz: Leśny strumyk (9).

6. Utwory dwudźwiękowe

Piosenki w układzie dwudźwiękowym.

J. B. Lully: Gawot i musette (12).

7. Utwory różne

J. S. Bach: Marsz D-dur (6), Gawot D-dur (12) i (11 z. II).

N. Bakłanowa: Mazurka.

L. van Beethoven: Menuet C-dur (14).

G. B. Buononcini: Rondeau D-dur (12).

Ch. Dancla: Mała szkoła melodii (3).

Ch. W. Gluck: Wesoły korowód G-dur (14).

J. A. Hasse: Zwei Tänze: Bourree A-dur, Menuet a-moll (1 z. 1).

W. A. Mozart: Andante grazioso A-dur (11 z. II).

J. Ph. Rameau: Menuet g-moll (14).

G. Ph. Telemann: Allegretto G-dur (11 z. II).

- * U w a g a ! Cyfry w nawiasach obok tytułów utworów wskazują numer kolejny w spisie zbiorów utworów.

8. Zbiory utworów

1. Alte Mister für junge Spieler (Budapest), z. I.

2. G. Bacewicz: Łatwe utwory, z. I.

3. Ch. Dancla: Mała szkoła melodii op. 123.

4. H. Dunicz: Grające świerszcze, z. I.

5. K. Fortunatow: Junyj skripacz (Młody skrzypek), Cz. I. (zbiór drobnych utworów, etiud i duetów dla klasy I i II); Chrestomatija pedagogicznego repertuaru, cz. I (utwory dla klasy I i II).

6. I. Garztecka, S. Jarzębski: Utwory skrzypcowe sławnych kompozytorów, z. I.

7. I. Garztecka: Mały skrzypek (10 tańców i piosenek ludowych), z. I.

8. A. Goedicke: 10 Utworów na skrzypce z fortepianem op. 80.

9. S. Herman, W. Walentynowicz: Lubię grać (utwory skrzypcowe w I pozycji).

10. W. Krotkiewski: Młody muzyk.

11. J. Powroźniak: Mały solista, z. II.

12. J. Rakowski: Z dawnych czasów.

13. W. Szut: Czastuszki.

14. T. Zacharina: Zbiorek tańców i melodii.

15. D. Obijalska – Skrzypiące nutki

16. E. Iwan – Ładnie gram na skrzypcach

17. R. Twardowski – Kolorowe nutki

18. R. Twardowski – Na czterech strunach

19. A. Cofalik - W Zoo

PROBLEMOWY MATERIAŁ TECHNICZNY

Rozwijanie biełości

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. 1, nr 159, 173, 175, 181, 199.
H. Schradieck: Ćwiczenia palcowe, nr 1, 3, 6 (fragmenty).

Wprowadzanie dwudźwięków

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. 1, nr 163, 164, 165, 166, 167, 194.
Z. Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, z. 1, s. 30, 31, 33.
J. Mieksin, Z. Ostalczyk: Łatwe dwudźwięki, nr 1-14.

MINIMUM MATERIAŁU DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy i pasaże z pamięci.
2. Szesnaście etiid o zróżnicowanych problemach technicznych.
3. Dwa koncerty (głównie pierwsze części)
4. Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu.

EGZAMIN PROMOCYJNY DO KLASY TRZECIEJ

1. Gama i pasaże
2. Etiuda
3. Koncert (część pierwsza)
4. Utwór z towarzyszeniem fortepianu.

Klasa trzecia

Zadania techniczne i muzyczne

Utrwalanie pozycji II i III. Łatwe wejścia do V pozycji na strunie E i A. Etiudy pasażowe *detaché* i *legato*. Rozwijanie biegłości: proste tryle, wprawki, etiudy i utwory biegłościowe. Chromatyka i poszerzanie układu palców (ekstensja) do kwinty czystej. Dwudźwięki: oktawy ze zmianą pozycji (najłatwiejsze). Pojedyncze, łatwe seksty i tercje. Gra kwintami czystymi na dwóch strunach. Łatwe akordy (*pizzicato* i smyczkiem). Flażolety naturalne. *Pizzicato* lewą ręką (z pustą struną). *Detaché*, *matrelé*, *portato*. Podwójne *detaché* (przygotowanie do *sautille*). *Legato*, *legato* przez struny oraz *arpeggio* - *legato*. *Staccato* pod łukiem — dwie, trzy, cztery nuty. Nauka wibracji (zaleca się rozpoczynanie nauki wibrato od III pozycji). Stosowanie wibracji w utworach mocniejszymi palcami (3 i 2) na dłuższych dźwiękach: półnuty, synkopy (wygodniej w III pozycji). Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków przykluczowych, w pozycjach i ze zmianami pozycji z zastosowaniem smyczkowań i rytmów (w obrębie 2 oktaw). Samodzielne strojenie skrzypiec.

MATERIAŁ NAUCZANIA

1. Gamy

Z. Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, cz. I (cd.)

Z. Jahnke: Studium gam.

W. Krotkiewski: Gamy i pasaże na skrzypce, cz. II (łatwiejsze).

2. Szkoły i ćwiczenia

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. II.

J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. II.

J. Jarzębski: Szkoła na skrzypce, cz. III.

Z. Jahnke: Ćwiczenia w pozycjach

W. Krotkiewski: Ćwiczenia na prawą rękę, Ćwiczenia zmian pozycji na skrzypcach.

J. Mieksin, Z. Ostalczyk: Łatwe dwudźwięki.

H. Schradieck: Ćwiczenia palcowe, z. I (cd. poz. 1, II, III).

A. Cofalik – Skrzypcowe ABC cz.II

3. Etiudy

I. Dubiska: Wybór etiud w I pozycji.

K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji.

H. E. Kayser: Etiudy op. 20, cz. I i II.

J. F. Mazas: Etiudy op. 36, cz. I (fragmenty łatwiejsze).

F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45 (cd), Etiudy op. 74 (cd).

A. Cofalik – Ulubione etiudy

4. Koncerty

A. Huber: Concertino F-dur op. 7.
 A. Janszynow: Concertino op. 35 (w stylu rosyjskim).
 F. Küchler: Concertino D-dur op. 15.
 St. Mach: Concertino A-dur op. 60.
 O. Rieding: Koncert D-dur op. 36.
 F. Seitz: Koncert uczniowski G-dur op. 13.
 A. Vivaldi: Koncert G-dur op.7 nr 2, PWM, Kraków.

5. Utwory biegiłościowe

G. Bacewicz: Preludium (2 z. 1), Scherzino (2 z. 1).
 S. Herman, W. Walentynowicz Tarantella (5).
 W. Krotkiewski: Etiuda (6), Strumyczek (6).

6. Utwory dwudźwiękowe

W. Krotkiewski: Polowanie (6).

7. Utwory różne

J. S. Bach: Gawot F-dur (4 z. II), Musette (4 z. II).
 P. Czajkowski: Smutna pieśń.
 J. Haykens: Serenada op. 21.
 G. F. Handel: Bourree.
 F. Mendelssohn: Marsz weselny.
 F. Neruda: Kołysanka słowiańska.
 F. Schubert: Menuet B-dur (4 z. 1).
 G. Tartini: Sarabanda g-moll (6) i (1 z. 1).

8. Zbiory utworów

1. Alte Meister für junge Spieler, z. 1, Budapest.
2. G. Bacewicz: Łatwe utwory, z. I.
3. H. Dunicz: Grające świerszcze, z. II.
4. I. Garztecka, S. Jarzębski: Utwory skrzypcowe sławnych kompozytorów, z. I i II.
5. S. Herman, W. Walentynowicz: Lubię grać.
6. W. Krotkiewski: Młody muzyk.
7. M. Popławski: Łatwe utwory na skrzypce /łatwiejsze/.
8. H. Purceil: Utwory na skrzypce z fortepianem.
9. J. Rakowski: Z dawnych czasów.
10. F. Rybicki: Suita dziecięca op. 58.
11. D. Obijalska – Skrzypiące nutki
12. E. Iwan - Ładnie gram na skrzypcach
13. A. Cofalik – W Zoo
14. R. Twardowski – Kolorowe nutki

15. R. Twardowski – Na czterech strunach

PROBLEMOWY MATERIAŁ TECHNICZNY

Pozycje i zmiany pozycji

Ruchy zmian pozycji na flażoletach naturalnych. Proste formy gry w pozycjach II i III. Transponowanie piosenek do pozycji.

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. II, nr nr 107, 110, 115, 116 /inne do wyboru).

K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji, nr nr 21 - 32 (wybór).

F. Wohlfahrt: Etiudy op. 74, nr nr 30, 32.

W. Krotliewski - Ćwiczenia zmian pozycji

Z.Jahnke - Ćwiczenia w pozycjach

Rozwijanie biegłości

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. II, nr nr 22, 43.

I. Dubiska: Wybór etiud w I pozycji, nr 26a, b.

H. Schradieck: Ćwiczenia palcowe, nr nr 1, 3, 6 (fragmenty).

F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, nr nr 1 8, 25, 29.

Dwudźwięki

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. II, nr nr 1 - 5.

J. Mieksin, Z. Ostalczyk: Łatwe dwudźwięki, nr 15 - 30 (dalej gamy z dwudźwiękami do wyboru).

F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, nr 28

Duety

G. Bacewicz: Łatwe duety.

J. Gebauer: Duety op. 10.

F. Mazas: Łatwe duety.

J. Pleyel: Duety op. 8 i op. 6.

R. Twardowski: Fantazja polska.

MINIMUM MATERIAŁU DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy i pasaże z pamięci.
2. Szesnaście etiid o zróżnicowanych problemach technicznych.
3. Dwa koncerty (głównie pierwsze części)
4. Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu.

EGZAMIN PROMOCYJNY DO KLASY CZWARTEJ

1. Gama i pasaże w obrębie trzech pozycji
2. Etiuda z uwzględnieniem zmian pozycji
3. Koncert (część pierwsza)
4. Utwór z towarzyszeniem fortepianu

Klasa czwarta

Zadania techniczne i muzyczne

Dalsze utrwalanie pozycji I - III oraz ich zmian. Pozycja IV i V. Proste wejścia do pozycji VI i VII na strunie E. Etiudy na zmiany pozycji I -V i etiudy pasażowe. Zmiany pozycji grupami dźwiękowymi. Dalsza praca nad biegłością — *detaché* i *legato*. Lekkie, podwójne *detaché* (przygotowanie do *sautille*). Chromatyka i ekstensja. Ćwiczenia i etiudy dwudźwiękowe. Zwrócenie uwagi na trudne dwudźwięki: sekstę wielką 3 i 4 palcem oraz tercję małą 4 i 2 palcem (odpowiednie wprawki i ćwiczenia). Proste dwudźwięki w pozycjach (III). Ćwiczenia i etiudy oktawaowe. Gamy dwudźwiękowe ze zmianami do III pozycji: oktawy, seksty, tercje w tempie wolnym, z przerwami i techniką przygotowawczą (zob. Z. Feliński: *Nauka gam i zmian pozycji*, cz. 1, s. 34 -38). Akordy. Łamanie akordów. Doskonalenie vibracji wszystkimi palcami (1 - 4). Smyczkowania: *martelé* (szybsze i z vibracją), podwójne *detaché*, *staccato* pod lukiem, łatwe *spiccato* i *ricochet*. *Legato* przez struny. Dynamika od *pianissimo* do *fortissimo*. Praca nad kształtowaniem dźwięku i różnorodną artykulacją. *Pizzicato* lewą i prawą ręką. Flażolety. Gamy durowe i molowe do 4 znaków oraz pasaże z uwzględnieniem V pozycji. Smyczkowania i rytmy.

MATERIAŁ NAUCZANIA

1. Gamy

Z. Feliński: *Nauka gam i zmian pozycji*, cz. I (cd) i cz. II /łatwiejsze/.
Z. Jahnke: *Studium gam*.
W. Krotkiewski: *Gamy i pasaże na skrzypce*, cz. II (cd).
A.Cofalik – *Gamy dwu-, trzy- i czterooktawowe*(dwuoktawowe)

2. Szkoły i ćwiczenia

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. II (dokończenie).
J. Jarzębski: Szkoła na skrzypce, cz. III (pozycje IV i VI).
Z. Jahnke: Ćwiczenia w pozycjach IV i VI.
W. Krotkiewski: Ćwiczenia naprawą rękę, Ćwiczenia zmian pozycji na skrzypcach. J. Mieksin, Z. Ostalczyk: Łatwe dwudźwięki na skrzypce.
H. Schradieck: Ćwiczenia palcowe, z. I II (poz. I – VI).
O. Ševčík: 40 Wariacji, Doppelgriff Vorstudien op. 9 (ćwiczenia dwudźwiękowe, najłatwiejsze), Lagenwechsel op. 8 (zmiany pozycji I – VI).

3. Etiudy

I. Dubiska: Wybór etiud skrzypcowych z w I pozycji.
K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji.
H. E. Kayser: Etiudy op. 20, (cd).
W. Krotkiewski: Etiudy w II i IV pozycji (łatwiejsze).
J. F. Mazas: Etiudy op. 36, cz. I.
F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, Etiudy op. 74.
P. Wójtowicz – Etiudy "Czerwone jabłuszko"
A. Cofalik – Ulubione etiudy

4. Koncerty

G. Bacewicz: Concertino.
A. Bloch: Concertino op. 31.
A. Komarowski: Koncert A-dur nr 2.
F. Kückler: Koncert D-dur op. 12.
A. Lasoń: Concertino w dwóch częściach.
O. Rieding: Koncert a-moll op. 21 (w stylu węgierskim), Koncert G-dur op. 24, Koncert D-dur op. 25.
H. Sitt: Koncert op. 93, Koncert op. 102.
Seitz - Koncert op.32

5. Utwory biegłościowe

A. Ariosti: Allegro (8).
C. Böhm: Perpetuum mobile.
G. F. Händel: Preludium G-dur (M. 5).
D. Kabalewski: Etiuda.
W. Krotkiewski: Perpetuum mobile (5).
M. Popławski: Tarantella (6).
M. Rubinstein: Kołowrotek (Priałka).

6. Utwory dwudźwiękowe

Ch. Dancla: Wariacje na temat Weigla op. 89 nr 5.
A. Moffat: Bourree.

7. Utwory różne

A. Ariosti: Allegro Es-dur (8).(wyd.rosyjskie).
L. van Beethoven: Menuet Es-dur (1 z. II).
L. Boccherini: Menuet (10 z. 1).
W. Boyce: Matelotte (1 z. II).
Ch. Dancla: Wariacje na temat Paciniego op. 89 nr. 1.
Ch. W. Gluck: Gawot (4 z. III).
W. Kabalewski: Kłowny (9).
W. Krotkiewski: Polonez (5).
G. B. Martini: Gawot.
E. Młynarski: Kołysanka.
I. J. Paderewski: Menuet (7 z. II).
S. Prokofiew: Gawot (3 z. II).
C. Saint-Säens: Łabędź.
A. Simonetti: Madrygał.
1. Alte Meister für junge Spieler, z. II, Budapest.
2. K. Fortunatow: Junyj skrzypacz (Młody skrzypek), Cz. ii.
3. I. Garztecka, S. Jarzębski: Utwory skrzypcowe sławnych kompozytorów, z. II.
4. F. Jamry, G. Bacewicz: Mała antologia skrzypcowa, z. II
K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji, nr nr 52 - 56 (fragmenty).
W. Krotkiewski: Etiudy w II i IV pozycji, nr nr 8, 9 (fragmenty).

8. Zbiory utworów

5. W. Krotkiewski: Młody muzyk.
6. M. Popławski: Łatwe utwory na skrzypce.
7. J. Powroźniak: To nietrudne, z. II.
8. J. Rakowski: Z dawnych czasów.
9. Sbornik pies sowietskich kompozytorow (wydanie rosyjskie).
10 Śpiewające skrzypce, z. I (opracowanie: W. Doleżał).

PROBLEMOWY MATERIAŁ TECHNICZNY

Pozycje i zmiany pozycji

Zmiany pozycji grupami dźwiękowymi

- F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, nr 58 (wzory ćwiczenia), Etiudy op. 74, nr 46.
K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji, nr 30.
W. Krotkiewski –Ćwiczenia zmian pozycji
Z. Jahnke – Ćwiczenia w pozycjach

Rozwijanie biegłości

- I. Dubiska: Wybór etiud w I pozycji, nr nr 29, 30, 31.
K. Fortunatow: Etiudy 1.
J. F. Mazas: Etiudy, cz. 1, nr nr 13, 19.
H. Schradieck: Ćwiczenia palcowe, nr nr 1 - 6 (w szybszym tempie).
F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, nr 51.

Dwudźwięki

- Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, Cz. II, nr nr 6, 7, 71.
Z. Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, Cz. 1, s. 47(oktawy), s. 34 - 38 — gamy w tercjach i sekstach (grać również gamy w oktawach, poz. I – III).
J. Mieksin, Z. Ostalczyk: Łatwe dwudźwięki, s. 15 — gamy chromatyczne, rozdz. III, s. 16 - 20 — gamy w dwudźwiękach (piosenki do wyboru).
J. F. Mazas: Etiudy op. 36, nr 25.
F. Wohlfahrt: Etiudy op. 74, nr nr 49, 50 (zaleca się granie etiud w tonacji G-dur).

Duety i tercety

- G. Bacewicz: Łatwe duety.
J. Gebauer: Duety op. 10.
F. Mazas: Duety op. 38, z. I i II.
L. Kwaśnik: Miniatury klasyczne na troje skrzypiec.

**MINIMUM MATERIAŁU DO OPRACOWANIA
W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO**

1. Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków (z pamięci).
2. Dwanaście etiud, o zróżnicowanych problemach technicznych.
3. Dwa koncerty (głównie pierwsze części)
4. Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu.

EGZAMIN PROMOCYJNY DO KLASY PIĄTEJ

1. Gama i pasaże w obrębie pięciu pozycji. Gama durowa w dwudźwiękach.
2. Etiuda z uwzględnieniem piątej pozycji.

3. Koncert, część I
4. Utwór z towarzyszeniem fortepianu.

Klasa piąta

Zadania techniczne i muzyczne

Pozycje VI i VII. Etiudy na zmiany pozycji i etiudy pasażowe *detaché* i *legato*, zmiany pozycji grupami dźwiękowymi. Wchodzenie do wyższych pozycji na strunie G. Wprawki, etiudy i utwory biegłościowe (*detaché*, *legato*, *sautille*). Chromatyka i ekstensja. Prawidłowa intonacja w utworach do 4 znaków przykluczowych, enharmonia. Ćwiczenia i etiudy dwudźwiękowe. Łatwiejsze dwudźwięki *legato*. Ćwiczenia i etiudy oktawowo. Następstwa równych dwudźwięków. Akordy. Utwory z dwudźwiękami i akordami. Dalsze doskonalenie wibracji, wibracja w wysokich pozycjach. Różnicowanie wibracji w zależności od ekspresji: wibracja wolna, szybka, szeroka, wąska. Doskonalenie różnorodnych smyczkowań i artykulacji. Lekkie smyczki unoszone (Ševčík op. 3). Wprowadzenie smyczkowania:

sul tasto, *sul ponticello*, *col legno*. Flażolety sztuczne (kwartowe). Pojęcie stylu utworu: barokowy, klasyczny, romantyczny, współczesny. Odpowiednie środki wyrazu. Szeroki zakres dynamiki i kulminacje fraz. Gamy durowe i molowe do 4 znaków oraz pasaże. Gamy A-dur i G-dur w trzech oktawach z zastosowaniem zróżnicowanej rytmiki i smyczkowania. Gamy dwudźwiękowe tercje, seksty, oktawy — *detaché* i po 2 *legato*. Gamy i pasaże na jednej strunie.

MATERIAŁ NAUCZANIA

1. Gamy

- Z. Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, cz. I i cz. II.
- Z. Jahnke Studium gam.
- W. Krotkiewski: Gamy i pasaże na skrzypce, cz. II.
- A. Cofalik – Gamy dwu-, trzy- i cztero-oktawowo
- S. Tomasik – System gam

2. Szkoły i ćwiczenia

- J. Jarzębski: Szkoła na skrzypce, cz. III (pozycje IV i VI).
- Z. Jahnke: Ćwiczenia w pozycjach.

W. Krotkiewski Ćwiczenia naprawą rękę, Ćwiczenia zmian pozycji na skrzypcach.
H. Schradieck Ćwiczenia palcowe, z. I.
O. Ševčík: 40 Wariacji op. 3 (łatwiejsze), Doppelgriff-Vorstudien" op. 9 (ćwiczenia dwudźwiękowe), Lagenwechsel op. 8 (zmiany pozycji).

3. Etiudy

J. Dont: Etiudy Op. 27.
K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji.
H. E. Kayser: Etiudy op. 20.
R. Kreutzer: 42 Etiudy (opr. A.Cofalik)
J. F. Mazas: Etiudy op. 36, cz. I.
F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, op. 74
P. Wójtowicz – Etiudy „Czerwone jabłuszko”
A. Cofalik – Ulubione etiudy

4. Koncerty

J. B. Accolay: Koncert a-moll.
Ch. Dancla: Solo koncertowe nr 1 i 2.
G. Hollander: Koncert szkolny op. 62.
L. Jansa: Concertino D-dur op. 54.
P. Nardini: Koncert e-moll.
F. Seitz: Koncert uczniowski g-moll op. 12, Koncert D-dur op. 15, Koncert op. 38.
A. Vivaldi: Koncert a-moll, Koncert G-dur /oprac. Mostras/.

5. Sonaty

A. Ariosti: Sonata D-dur nr 6.
A. Corelli: Sonata e-moll op. 5 nr 8, Sonata A-dur op. 5 nr 9.
G. F. Händel: Sonata E-dur, Sonata – D-dur, Sonata g-moll
G.F.Telemann - Sonaty

6. Utwory biegłościowe

F. Couperin: Wiatraczki (4) (3 z. II).
N. Rakow: Molto vivace As-dur (5).
J. B. Senaille: Allegretto (6).

7. Utwory dwudźwiękowe

C. Cui: Kobza (Wołynka) op. 50 nr 3 (wyd. ros).
Ch. Dancla: Wariacje na temat Belliniego op. 89 nr 3.

R. Glier: Pastorale op. 54 nr 2 (wyd. ros).
 Milandre: Menuet (Miniatury skrzypcowe nr 54 wyd.PWM).
 J. J. Mondoville Tamburyn (wyd. ros.)

8. Utwory różne

L. van Beethoven: Menuet G-dur (3 z. III), Utwory (oprac. Jampolski — wyd. ros.).
 J. Duvernoy: Bolero.
 G. F. Handel: Aria i Rondinella (3 z. III).
 J. Haydn: Menuet (wyd. ros.), Menuet D-dur (3 z. III).
 K. Kurpiński, K. Sikorski: Polonez.
 Z. Noskowski: Polonez elegijny.
 S. Prokofiew: Bajeczka (wyd. ros.), Gawot z Symfonii klasycznej.
 J. F. Rameau: Tamburyn (Miniatury skrzypcowe, PWM), Gawot.
 L. Różycki: Dwie melodie.
 J. Stasica, J. Garścia: Drobiazgi. 10 łatwych utworów na skrzypce.
 K. Szymanowski: Pieśń kurpiowska (2 z. II).
 G. F. Telemann: Sarabanda und Gavotta (1 z. II).
 A. Wroński: Kołysanka, Mazurek (Moje marzenia).

9. Zbiory utworów

1. Alte Mister für junge Spieler, z. II, Budapest.
2. I. Garztecka, S. Jarzębski: Utwory skrzypcowe sławnych kompozytorów, z. II.
3. F. Jamry, G. Bacewicz: Mała antologia skrzypcowa:
 I — Dawni mistrzowie włoscy
 II — Dawni mistrzowie francuscy
 III — Dawni mistrzowie niemieccy
 IV — Dawni mistrzowie polscy i czescy.
4. Klassiczeskije piesy, wyd. 2 (wyd. ros.).
5. N. Rakow: Piesy w 24 tonalnościach (wyd. ros.).
6. J. Rakowski: Z dawnych czasów.
7. Śpiewające skrzypce, z. 1, II, III (oprac. W. Doleżał).

PROBLEMOWY MATERIAŁ TECHNICZNY

Pozycje i zmiany pozycji

Wprowadzanie pozycji VI i VII (głównie na strunie E). Utrwalanie pozycji I - V oraz ich zmian.

J. F. Mazas: Etiudy op. 36, cz. I nr 20 (zmiany pozycji grupami dźwiękowymi).

Etiudy pasażowe

K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji, nr 63.
 H. Kayser: Etiudy op. 20, nr 20.

R. Kreutzer: 42 Etiudy, nr 10

Rozwijanie biegłości

J. Dont: Etiudy op. 37 nr 8.

H. Kayser: Etiudy op. 20, nr nr 14, 32. R. Kreutzer: 42 Etiudy, nr 9.

H. Schradieck: Ćwiczenia palcowe(cd).

Dwudźwięki

Z. Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, cz. 1, Zestawienie gam, s. 52 - 58.

Z. Feliński, E. Górski, J. Powroźniak: Szkoła gry na skrzypcach, cz. II, Akordy nr 93- 96 oraz 124 - 127.

J. Dont: Etiudy op. 37, nr nr 1 7 (dwudźwiękami), 21.

H. Kayser: Etiudy op. 20, nr nr 23, 36.

R. Kreutzer: 42 Etiudy, nr nr 25, 36.

F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, nr 59.

Duety, tercety, kwartety

J. Gebauer: Duety op. 10 (trudniejsze).

J. Pleyel: Duety op. 24 (do wyboru), Duety op. 48 (do wyboru).

L. Kwaśnik: Miniatury klasyczne ma troje i czworo skrzypiec.

MINIMUM MATERIAŁU DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków różnymi rodzajami smyczkowań.
2. Dwudźwięki — tercje, seksty, oktawy
3. Dwanaście etiud (w tym dwudźwiękowe i biegłościowe).
5. Dwa koncerty (głównie pierwsze części),
6. Dwie kontrastujące części sonaty
7. Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu.

EGZAMIN PROMOCYJNY DO KLASY SZÓSTEJ

1. Gama i pasaże w obrębie pięciu pozycji. Różne smyczkowania.
Dwudźwięki — tercje, seksty, oktawy.
2. Etiuda dwudźwiękowa.
3. Koncert, część I
4. Utwór z towarzyszeniem fortepianu.

Klasa szósta

Zadania techniczne i muzyczne

Gra w siedmiu pozycjach. Wysokie pozycje na strunie E i G. Skoki do pozycji. Wymaganie dość dużej biegłości gry, także ze zmianami pozycji i różnymi smyczkowaniem. Chromatyka i ekstensja. Prawidłowa intonacja w utworach współczesnych. Tryl, mordent, tremolando. Dwudźwięki do czterech nut — *legato*. Akordy łamane i jednocześnie brzmiące (3-głosowe). Pojedyncze decymy. Różnorodne smyczkowania i artykulacje. *Arpeggio legato*, *arpeggio* skaczące (w prostych akordach). Flazolety naturalne i sztuczne (kwartowe). *Pizzicato* lewą i prawą ręką. Różnicowanie stylów. Różnicowanie wyrazu w utworze. Ekspresja estradowa. Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków, przez 3 oktawy, z za-stosowaniem zróżnicowanych rytmów i smyczkowań. Gamy i pasaże na jednej strunie w obrębie jednej oktawy. Gamy dwudźwiękowe: tercje, seksty, oktawy *detaché*

MATERIAŁ NAUCZANIA

1. Gamy

Z. Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, cz. II.
Z. Jahnke: Studium gam.
W. Krotkiewski: Gamy i pasaże na skrzypce, cz. II.
E. Umińska: Studium gam i pasaży na skrzypce /układy łatwiejsze).
A. Cofalik – Gamy dwu-, trzy- i cztero-oktawowe
S.Tomasik – System gam

2. Ćwiczenia

Z. Jahnke: Ćwiczenia w pozycjach, Dwudźwięki.
S. Korgujew: Ćwiczenia w dwudźwiękach na skrzypce.
W. Krotkiewski: Ćwiczenia naprawą rękę, Ćwiczenia zmian pozycji na skrzypcach, Ćwiczenia w dwudźwiękach.
H. Schradieck: Ćwiczenia palcowe, z. I.
O. Ševcik: 40 Wariacji op. 3, Doppelgriff-Vorstudien op. 9 (ćwiczenia dwudźwiękowe), Lagenwechsel op. 8 (zmiany pozycji).

3. Etiudy

J. Dont: Etiudy op. 37.
F. Fiorillo: 36 Etiud.
K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji.
H. Kayser: Etiudy op. 20.
R Kreutzer - 42 Etiudy (opr. A.Cofalik)
F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, op 74
J.F.Mazas – Etiudy op. 36 z.1 i 2
A. Cofalik – Ulubione etiudy

4. Koncerty

J. S. Bach: Koncert a-moll.
Ch. Beriot: Koncert a-moll nr 9, Koncert G-dur nr 7.
Ch. Dancia: Solo koncertowe nr 3.
A. Komarowski: Koncert e-moll.
R. Ortman: Koncert a-moll nr 12.
H. Sitt: Koncert C-dur op. 70.
G. B. Viotti: Koncert D-dur nr 20, Koncert G-dur nr 23.
A. Vivaldi: Koncert g-moll.

5. Sonaty

A. Corelli: Sonaty nr 3 i 10.
G. F. Händel: Sonata D-dur, Sonata g-moll, Sonata F-dur.
A. Krzanowski: Mała partita na skrzypce solo.
G. B. Pergolesi: Sonata G-dur.
H. Purcell: Sonata g-moll.
D. Walentini: Sonata a-moll.
P. Locatelli – Sonata g-moll
G.F.Telemann - Sonaty

6. Utwory biegiściowe

N. Clérambault: Preludium i Allegro.
R. Glier: Uźródła (4), Etiuda (4).
A. Janszynow: Kołowrotek op. 26 nr 3 (Priałka).
G. Pugnani: Kumoszki.
Fr. Schubert: Pszczółka (2 cz. II).

7. Utwory dwudźwiękowe

Ch. Beriot: Temat z wariacjami d-moll op. 1.
J. Brahms: Walc A-dur (2 z. 1).

C. Cui: Wschodnia melodia op. 50 (wyd. ros.).
 F. Drdla: Wspomnienie (Souvenir).
 M. Garlicki: Etiuda — Fugato (wyd. ros.).
 A. Krzanowski: Chaconna i Gigue z Małej partity na skrzypce solo.
 J. Raff: Cayatina op. 85 nr 3.
 C. M. Weber: Waizer nr 2 /oprac. W. Burmester/ (3 z. III).

8. Utwory różne

J. S. Bach — Ch. Gounod: Ave Maria (2 z. II).
 J. S. Bach: Siciliana g-moll (1 z. III).
 G. F. Handel: Wariacje A-dur (wyd. ros.).
 W. A. Mozart: Menuet D-dur (1 z. III).
 A. Dvořák: Humoreska (2 z. III).
 J. Ph. Rameau: Wariacje a-moll (oprac. Mostras — wyd. ros.).
 M. Rimski-Korsakow: Pieśń hinduska (2 z. 1).
 R. Schumann: Marzenie (M. S.).
 G. Swiridow: Moment muzyczny (wyd. ros.).
 Z. Stojowski: Melodia.

9. Zbiory utworów

1. F. Jamry, G. Bacewicz: Mała antologia skrzypcowa:
 I — Dawni mistrzowie włoscy
 II — Dawni mistrzowie francuscy
 III — Dawni mistrzowie niemieccy
 IV — Dawni mistrzowie polscy i czescy.
 2. Śpiewające skrzypce, z. 1, II, III (oprac. W. Doleżał).
 3. Tänze alte Meister B II (Leipzig).
 4. E. Umińska: Album miniatur na skrzypce i fortepian.

PROBLEMY MATERIAŁ TECHNICZNY

Pozycje i zmiany pozycji

Utrwalanie pozycji I - VII oraz ich zmian.

Ważniejsze etiudy:

K. Fortunatow: Etiudy na zmiany pozycji, nr 69.
 H. Kayser: Etiudy op. 20, nr nr 31, 33.
 R. Kreutzer: 42 Etiudy, nr nr 1, 12.

Rozwijanie biegłości

Kontynuujemy rozwijanie biegłości: wprawki, ćwiczenia, gamy i pasaże, etiudy.

Uzupełniamy

repertuar z klasy IV i V. Przyspieszamy tempo.
Smyczkowania: *legato, détaché, sautillé*.
Biegłość palców pobudzają ćwiczenia na tryl i *tremolando*.
Palce wzmacnia ćwiczenie *pizzicato* lewą ręką.
Utwory biegłościowe według programu.

Dwu- i wielodźwięki

Rozwijamy technikę dwudźwiękową na gamach, ćwiczeniach i etiudach. Akordy trzy- i wielodźwiękowe.

J. Dont: Etiudy op. 37, nr 23, 24.
F. Fiorillo: 36 Etiuda nr 4, 17, 18.
H. Kayser: Etiudy op. 20, nr 36.
R. Kreutzer: 42 Etiudy, nr 32, 34, 35, 37.
F. Wohlfahrt: Etiudy op. 45, nr 53, 56, 60.

Duety, tercety, kwartety

Jak w klasie V (cd.).

EGZAMIN KOŃCOWY SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

1. Gama i pasaże w zakresie trzech oktaw, różne smyczkowania.
Dwudźwięki — tercje, seksty, oktawy
2. Dwie etiudy o różnych problemach technicznych, w tym jedna dwudźwiękowa.
3. Koncert, część I lub II i III
4. Sonata (dwie kontrastujące części).
5. Utwór z towarzyszeniem fortepianu

ROLA I KRYTERIA OCENY UCZNIA

Podstawowymi kryteriami oceny ucznia winny być:

— stopień spełniania wymagań programowych w danym roku nauki (postępy w

zdobyciu umiejętności technicznych, muzycznych, opanowaniu utworu).

- pilność i systematyczność pracy ucznia.

Należy pamiętać, że kryteria oceny ucznia w szkole muzycznej I stopnia winny w pewnej mierze zależeć od sytuacji ucznia. Główny cel oceny — to jej wychowawcze oddziaływanie i wykorzystanie jako bodźca do lepszej pracy ucznia. Dlatego czasem podwyższamy ocenę uczniowi mniej zdolnemu, lecz pilnemu i robiącemu postępy. Czasem zaś obniżamy nieco ocenę uczniowi uzdolnionemu, lecz nie pracującemu wystarczająco systematycznie.

Egzaminy nie mogą być postrachem dla ucznia i źródłem stresu. Uczeń po-winien być nastawiony do egzaminu pozytywnie, traktować go jako popis. Po-winien być dobrze przygotowany i być przekonany, że komisja jest mu przychylna. Komisja poświęca mu czas i wysłuchuje jego programu nie tylko po to, aby go ocenić, lecz także aby mu pomóc, omawiając jego grę, zauważone mankamenty i problemy.

Grę ucznia w czasie przesłuchań, egzaminów promocyjnych i końcowych oceniać można według następujących kryteriów:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował materiał znacznie wykraczający poza program nauczania danej klasy,
- prezentuje grę bezbłędną technicznie i jednocześnie interesującą od strony muzycznej,
- osiągnął sukcesy w konkursach i przesłuchaniach regionalnych i ogólnokrajowych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował zakres umiejętności i wiedzy określony w programie nauczania w danej klasie
- prezentuje grę bezbłędną technicznie i jednocześnie interesującą od strony muzycznej.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował materiał nauczania przewidziany w programie nauczania w danej klasie i prezentuje grę poprawną pod względem technicznym i muzycznym.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował materiał nauczania danej klasy w zakresie umożliwiającym postępy w dalszej nauce gry na instrumencie,
- prezentuje grę z małymi niedociągnięciami pod względem technicznym i muzycznym.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- Opanował program z brakami nie przekreślającymi możliwości ich nadrobienia w dalszej nauce,
- prezentuje grę z wyraźnymi brakami technicznymi i muzycznymi, lecz z zadatkami na postęp przy intensywnej pracy.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował niezbędnego minimum umiejętności materiału nauczania przewidzianego w programie danej klasy,
- nie rokuje żadnej nadziei na dalszy rozwój techniczny

Szkoła Muzyczna I stopnia nr 1. im. St. Wiechowicza w Krakowie

Sekcja Smyczkowa

Program nauczania

Przedmiot główny – skrzypce

Cykl czteroletni

Program nauczania na skrzypcach w cyklu czteroletnim oparty jest na „Programie nauczania dla szkoły muzycznej I stopnia, Przedmiot główny – skrzypce” - dla cyklu sześcioletniego

Program poszczególnych klas obejmuje:

Klasa I – program klasy 1 i 2 cyklu sześcioletniego

Klasa II – program klasy 3 i 4 cyklu sześcioletniego

Klasa III – program klasy 5 cyklu sześcioletniego

Klasa IV – program klasy 6 cyklu sześcioletniego